

מסורת הש"ס

(א) וְיָלַד וְהִתְחַלָּה (ב) שָׁמַע
 ג. מִהָּרָה סָב. (ג) וְנִרְמָה מִן
 (ד) וְתוֹסֵפֶת מִפִּי' אֵל
 (ה) וְלִקְחָהּ בָּא. (ו) וְתוֹסֵפֶת
 סִפְּרָא פִּי' שֶׁ' (ז) וְיָלַד וְהִתְחַלָּה
 (ח) וְלִפְנֵי הָ' (ט) וְיָרְקָה
 י. וְיָרְקָה (י) וְיָרְקָה (יא) וְיָרְקָה
 (יב) וְיָרְקָה (יג) וְיָרְקָה
 (יד) וְיָרְקָה (טו) וְיָרְקָה
 (טז) וְיָרְקָה (יז) וְיָרְקָה
 (יח) וְיָרְקָה (יט) וְיָרְקָה
 (כ) וְיָרְקָה (כא) וְיָרְקָה
 (כב) וְיָרְקָה (כג) וְיָרְקָה
 (כד) וְיָרְקָה (כה) וְיָרְקָה
 (כו) וְיָרְקָה (כז) וְיָרְקָה
 (כח) וְיָרְקָה (כט) וְיָרְקָה
 (ל) וְיָרְקָה

תורה אור השלם

1. לא תקלל חרש ולפני
 עור לא תתן מכשול
 ויראה מאלהיו את
 ידוה: דברים י כו

הנהגות הב"ח

(א) רש"י ד"ה אלפי
 מפקדין ותי משול הוא
 דין נח: (ב) ד"ה אלפי
 ותי: דמקטרי: (ג)
 (ד) תש"ן ד"ה מורית
 נ"י ע"ן נח"ש: (ה) תש"ן
 נחמקת נה דף טז ע"ה
 נ"ה כל ש"ן לו עיקר:

לעני רש"י

גלויט. בלוט.
 קמפריש"א
 (קמפריש"א) משה.

מוסף רש"י

כל שיש לו עיקר. שורש
 שמתחיל מן: (זהו: כו)
 שמשך נח"ל. ולפי דעת
 מורית דנרשין נח"ל
 פ"ו דנ ש"ן לו שורש
 הוא ולא כמו שפירשין
 אותו פירש"ל (שבת כ. א.)
 אלפי: דלפני לא
 מפקדין. כלומר למי
 ה"ל כל שישין (דקלס
 כ. א.)

לפני אידיהן פרק ראשון עבודה זרה

מוריתא. מין ארז ויהא שטה כדאמר ב"ר"ה (דף כג.): הוסיפו
 עליהן. לענין שביעית: כל שאין לו עיקר. להחייבם בזה
 הגשמים כגון קישוף ודילוף ויפולא כהן: אין לו שביעית. ומותר
 לעשות מהן סמורה ואינו מלווה להפקיען: פירי דאורא. גלויט:

בפוטורוטיסן שנו.

פוטורוטיסן דמתני'
 לאו מין הוא כפי נפשיה אלא ה"ק
 אין מוכרין להן כל אלו איצטרוכלין
 ובנות שזו צעוקאיהן לפי שמוין אותן
 כפי עבודת כוכבים ודרכן לעבודן
 כן: לבונה וכו'. מין לבונה היא:

שש מנין.

משקל שלש מנין דהא
 ודאי לסמורה קא מכיין: אלפני
 מפקדין. על לפני עור אלו מזוין
 שלא ליתן מכשול בדרכי האסור לו וכל
 הני דאסרינן לזיוני להו משום לפני
 עור לא תתן מכשול (א) דכן נח מוהר

על עבודת כוכבים (א).

אלפני דלפני
 כגון דהא ודאי ש"ל לא לעבודת

כוכבים קצבי ומשום דלא לחדן

איכו לאחרי (ב) ומקטרי לא מפקדין

למסר: מותר למכור לו. לעובד

כוכבים מרגול דכד האסור לו וכל

לכן לא לעבודת כוכבים קצבי:

אלימא דאמר תרגול לכן למי. וא"ל

ישראל לא מוזניא לך אלא כהדי

אחרינא: אפילו דני תרגולין נמי

לא. דהא גלי דעמיה דלעבודת

כוכבים קצבי ליה וימא ליה דלזיון

שאר התרגולין כשיל הנן: כ"ע

דאמר וס. ומתני' דלר' יהודה

כפי עצמו לא ולת"ק לגמרי אסור

כגון דמעיקרא אדכר לכן ושחור

והדום הלך לכן לרבי יהודה כפי

עצמו אסור כיון דמעיקרא אדכר

והשחור שקיל לכן ואפ"ל ליה מעיקרא

נמי איכין ללגן והאי דאדכר שחור

אשרומי אעריס דידע הוא דלי שאיל

לכן לחודיה לא זכין ליה ישראל וכן

התרגולין מותר דמינו דשחור לאו

לעבודת כוכבים לכן נמי לאו לעבודת

כוכבים ורענן אפילו בין תרגולין

נמי אסור הואיל דקתבע לכן ומיהו

תרגול סתמא בין לר' יהודה בין

לרענן מותר למכור לו תרגול לכן

כרי זירא: סניא נמי הכי. כדחלף

רב נחמן דבאומר זה זה פליגי:

אימתי. תרגול לכן אסור למכור:

בזמן שאמר תרגול וס. לכן. מוכר

לי והאי זה לאו דוקא: אבל אמר

וס. וזה. אינו מותר למכור לו אלא

שניה יחד. אלמא רבי יהודה כדאמר

זה זה קאי ומשום הכי כפי עצמו

לא הואיל ואמר לכן ומדברי יהודה

נשמע לרענן: ואפילו אמר תרגול

וס. לכן. אם היה עובד כוכבים שעשה

משהה לזנו או שיש לו

חולה בתוך ביתו: מותר. דלעבודתו

קצבי ליה משום רשואה: אינו אסור.

לשאל ולתת עמו

אלא אותו היום משום דמקריב הוא

היום לעבודת כוכבים ואפ"ל

השחור ומודה: בעווי. האי משנה

דקמתי מותר למכור לו

תרגול לכן לאו דאמשהה שחור

כוכבים קצבי ליה אלא במשהה של

מריעות שעושין הנערים זה עם זה

וקורין קמפריש"א דלא חשיב כולי

האי שיקריבו לעבודת כוכבים:

לא

כי מסתמא אדם הראשון מן הטובות

אכל ור"ה היה מפרש דגרס הכא

גבי שביעית מוכסין בנות שזו ולא

גרס וזוהא מין בנות

שזו ולא בנות שזו ממש: פירי

דאורא. פ"ה גלויין והוא מאכל

חורים ורש"י בשם רש"י פירש פירות

אלין שקורין פין יש זו

גרעיין ואינו ראוי לאכילה וימא כי

גס במס' ר"ה (דף כג. וס) פירש

תוריתא פין וס' מדבר בגוף הארז

ואלן בפירות והאי

דקאמר כ"כ (דף פ. וס ד"ה מה) ארז

אינו עושה פירות ודאי אותו ששמו

ארז אינו עושה פירות חיה שמו

שטה:

בגין דאמר זה זה. פירש"ל שאמר

תרגול לכן ושחור למי ור"י אומר

דמיייר כגון שיש ציד הישראל

הרכה מרגולין לגבינן ושחורים

וקאמר זה זה והכי משמע בסמוך

דקא אמר אימתי בזמן שאמר

תרגול זה לכן משמע דקמיה קאי

ורש"י פירש דזה לאו דוקא:

ויהנו

יד.

עין מושפת
גר מצוה

א (מ"י פ"י מהל'
 שמתחיל ויחל ל' יג):
 ב (ט"ז פ"י י"ד סי'
 קנה שפ"ה א):

רבינו חננאל

כוכבים. לבונה. פירוש
 לבונה וכו' אסור למכור
 לעובדי כוכבים פני
 שמקטריין אותה לעבודת
 כוכבים: תנא. מכולן
 מוכרין להן חבילה פי'
 לסחורה וכמה היא חבילה
 פירש ר' יהודה בן
 בריה אין חבילה פחותה
 משלש מנין. ומקשי'
 דילמא אולא האי תנא
 דזבן שלש מנין ויזבין
 לאחריי ומקטרי ופרקי'
 כי מפקדין משום ולפני
 עור לא תתן מכשול דלא
 למיבין להננו דמקטרי
 אבל לפני דלפני לא
 מפקדין: ותרגולין. אכן.
 אוקימנא בזמן שאומר
 העובר כוכבים פי מוכר
 לו תרגול לכן אבל אם
 אמר לבניי אי שחורים
 בכלל ואפי' לו אמר
 תרגול לכן זה מוכרין
 לו. תניא נמי הכי אמר
 ר' יהודה בזמן שאמר
 לו תרגול לכן אבל
 אסר זה זה מותר ואפי'
 אמר תרגול לכן זה.
 ואם יש לו חולה בתוך
 ביתו מותר. ועובד כוכבים
 שעשה משהה לבנו מותר.
 ומי שירי והתגר עובד
 כוכבים שעשה משהה
 לבנו אותו היום ואותו
 האיש אסור ופרקי'
 נחמן בריה דרב משרשיא
 בטוויג. ומקשי' ממתני'
 דתנן ושאר כל הרברים
 סתמן מותר ופירושא אסור

א) פי' דבני הארץ פירשין כ"י
 נחמן בריה דרב ופירש זה
 לר"י אלא לת"ק אסור ורש"י:

תוריתא (א) פ"ה מין ארז כדאמר ב"ר"ה (כג. וס) בעשה
 מיני ארזים שטה תוריתא וקשיל דבסמוך פריך
 מההיא וכל שאין לו עיקר ופ"ה שאין לו עיקר מתקיים בזה
 הגשמים ואי תוריתא ארז הוא הא יא לו עיקר מתקיים ועוד קשיל
 לפירושא דר' תנא דלא ליה עיקר צימות

הגשמים יש לה שביעית ועוד קשיל

אי תוריתא אלן הוא תוריתא הוא

דלא מוזניין הא שאר אילנות מוזניין

והא תנן (לג' ט"ז:) אין מוכרין להם

במחזור לקרקע דהכי דייק לקמן גבי

דקל טז לכן פיר' דמרי גוואל תוריתא

נינה והוא דהכא הוא מין אדמה כעין

כצרימא פי' גפית שאין לה עיקר שורש

בקרקע לא צימות החמה ולא צימות

הגשמים אלא תנא יא לה עיקר צימות

החמה ומשום הכי פריך עלה מההיא

דשביעית וכו' פריך כצנת פרק

ר"ע (דף ג.) גבי כצנתא וגם רש"י

פירש שם כן שמוריתא דהכא כעין

כצרימא: בנות שוח. ללארעה

משמע דפירי גרוע הוא מדהוסיפו

עליהם אלא מעיקרא לא הוו נכסו דמי

שביעית וכן משמע בריש מס' דמאי

(פ"ה) דלא נחשדו עליהם עמי הארץ

דמנן הקלין שצדמא השיתין והרמין

ועורדין ובנות שוח וקשיל דכפ"ק

דשבוט (דף י: וס) ד"ה כצנת) אמר

גבי מותרות קין למוצח כצנת (ז) שבע

לחדם שאולין אותם כצנת סעודה

אלמא חשונות נינהו ובנות שבע הם

בנות שוח כצנתא כצרימא דרבה

(פ"ה) תאנים שאלו אדם הראשון

איכא דקרו להו בנות שוח לפי שגרמו

שוח לחדם ואיכא דקרו להו בנות (ז) שבע

שגרמו שבע אצילות לחדם ופסק ד'

נדרים (נדרים דף כ. ג) נמי גבי הנודר

מן הכלכלה והיו זה בנות שבע

ואמר אילו הייתי יודע שצנת שבע

בצותה הייתי אומר תאנים שמורות

ולבנות אסורות ובנות שבע מותרות

מכל הני משמע דבנות שבע חשונים

ו"ל דודאי בנות שוח פרי חשבו הוא

ומה שלא נחשדו עמי הארץ עליהם

היינו מפני שיש מהם הרבה והוא

מין פרי הגדל צעירים כמו עורדין

דחשיב כהדיהו גבי קליס שצדמא

לפי שמוציא להם מן ההפקר לא נחשדו

שלא לעשר הגדל כפי גנומיהם

וכפי פרדקוטיהן ולא מפני שהוא

גרוע ולגבי שביעית מעיקרא כסור

כיון שאין נגמרים שבעה שנתמנים בה

כדאמרין (ר"ה דף טז:) בנות שוח

שביעית שלהן שניה לפי שעושות

לשלוש שנים הוי סכרי דלא שייך למחל

כזה לא בחר חטאו ולא בחר לקיטתו

ולכן של שניה של שנה שניה של שנה

מפרש תלמודא בנות שוח תאני חוריתא

וכן בפרק כ"ד מברין

(בכ"ה דף ט:) ובפ' ארבעה נדרים

שהבאתי משמע דאינן לא תאנים

שחורות ולא תאנים לבנות ו"ל דג' מיני

תאנים הם שחורות ולבנות

הם סתם תאנים ובנות שוח ומאזות

בנות שוח יש מהם רעות ויש

מהם טובות וצריעות מיייר הכא

ובמסקת דמאי ולכן קורא אותם

בנות שוח שחולה הקללה במקולקל

אע"פ שמהם לא אכל אדם כי

אם מן הטובות והם אותם בנות שבע

דמיייר כזה כצננות ובנדרים

שוח ולא בנות שוח ממש ואותו פרי

הוא גרוע וימא ראה מס' דבכורות

(דף ט. וס) דלמרינן האם הארז והדוב

והנמר והכרדלם

עיוורין ג' שנים ונכדן חלילן בנות שוח

נחש ו' שנים ולאזו רשע לא מלינו

חבר ו"א מוכסין בנות שוח ופירש"י

שם שהוא מין בנות שוח ולא

בנות שוח ממש: פירי דאורא. פ"ה

גלויין והוא מאכל חורים ורש"י בשם

רש"י פירש פירות אלן שקורין פין יש

זו גרעיין ואינו ראוי לאכילה וימא כי

גס במס' ר"ה (דף כג. וס) פירש

תוריתא פין וס' מדבר בגוף הארז

ואלן בפירות והאי דקאמר כ"כ (דף

פ. וס ד"ה מה) ארז אינו עושה פירות

ודאי אותו ששמו ארז אינו עושה פירות

חיה שמו שטה:

בגין דאמר זה זה. פירש"ל שאמר

תרגול לכן ושחור למי ור"י אומר דמיייר

כגון שיש ציד הישראל הרכה מרגולין

לגבינן ושחורים וקאמר זה זה והכי

משמע בסמוך דקא אמר אימתי בזמן

שאמר תרגול זה לכן משמע דקמיה

קאי ורש"י פירש דזה לאו דוקא:

ויהנו

